

TILTAKSSTRATEGIER OG FELLES RETNINGSLINJER FOR KOMMUNENE RINGEBU OG SØR-FRON 2014 - 2017

PRIORITERING AV SØKNADER OM TILSKUDD TIL SPESEILLE MILJØTILTAK I JORDBRUKET (SMIL)

Retningslinjene er forankret i:

- Forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket.
- Rundskriv 7/2005.
- Regionalt miljøprogram for jordbruket i Oppland 2013-2016.

Retningslinjene er utarbeidd av Midt-Gudbrandsdal landbrukskontor. Det er gjennomført ei høring hos lokale faglag, Fåvang bondelag, Ringeby bondelag, Sør-Fron bondelag, Ringeby og Fåvang bonde- og småbrukarlag og Sør-Fron bonde- og småbrukarlag. Retningslinjene er også lagt fram for fylkesmannen i Oppland. Tilbakemeldingene er i hovedsak tatt hensyn til.

Retningslinjene er fastsatt av plan- og utviklingsutvalget i Sør-Fron kommune 14.03.2014 og utvalg for miljø, utmark og landbruk i Ringeby kommune 05.03.2014.

1. FORMÅL

Ordningen med tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket skal fremme ivaretagelsen av natur- og kulturminneverdiene i jordbrukets kulturlandskap og redusere forurensningen fra jordbruket. Tilskudd etter denne forskriften skal gis til tiltak som går ut over det som kan forventes som en del av den vanlige jordbruksdriften.

Bruken av tilskuddsmidlene skal prioriteres i samsvar med kommunale tiltaksstrategier og årlige aktivitetsbudsjett.

2. VIRKEOMRÅDE

Landbrukseiendom:

Forskriften gjelder tiltak på landbrukseiendommer. Landbrukseiendom er eiendom som kan nyttes til jord- eller skogbruksformål.

Vernede arealer/objekter:

Tilskudd kan også gis til tiltak i områder som er vernet etter lov om naturvern eller objekter/arealer som er vernet etter lov om kulturminner.

Naturstier

Tilskudd kan gis til fellestiltak i form av turstier og råk.

3. TILSKUDD TIL SPESIELLE MILJØTILTAK I JORDBRUKET

Det kan gis tilskudd til gjennomføring av tiltak som ivaretar natur- og kulturminneverdier / kulturmiljøer, fremmer biologisk mangfold og tiltak som bidrar til å redusere forurensing. Det er viktig at tiltakene ikke kommer i konflikt med eksisterende verdifulle biotoper eller kulturminner. Prioriterte tiltak gjelder innenfor Ringebu og Sør-Fron kommuner.

3.1 Kulturlandskap

Prioriterte tiltak

Tilskudd til rydding/skjøtsel for synliggjøring av landskap.

- Stimulere til mer målrettet bruk/skjøtsel av produksjons- og landskapsmessig viktige beiteområder
- Kulturlandskapets helhetlige struktur og estetiske verdi
- Stimulere til å ta vare på, pleie og vedlikeholde viktige landskapselementer

Gammel kulturmark er arealer med vegetasjon utformet ved slått, beiting, styving, brenning eller andre driftsformer gjennom en lang periode, ofte uten tilførsel av gjødsel, og med et plante- og dyreliv som skiller seg fra det som ellers kan være vanlig i området. Slik kulturmark kjennetegnes også ved spor etter gamle driftsmåter (i terrengoverflaten, rydningsrøyser, murer, lauvingstrær, m.m.) og andre kulturminner i området (gravhauger, hustufter, m.m.). Arealene er ikke preget av moderne jordarbeiding, men er dominert av naturlig gras- og urtevegetasjon. Det kan også være innslag av små, tidligere dyrka åkrer i gammel kulturmark.

Normalt gis det ikke tilskudd til rene inngjerdinger.

Når det gjelder skjøtsel av gammel kulturmark/beitemark skal det settes vilkår om at arealet skal holdes i hevd.

På Sør-Fron østside er det et nasjonalt verdifullt kulturlandskap på strekninga Hundorp – Harpefoss. SMIL tilskudd er med på å ta vare på dette områdets særpreg.

3.2 Biologisk mangfold i skog og utmark

Prioriterte tiltak

- Tilskudd til restaurering av artsrik kulturmark

Ivaretar biologisk mangfold og gammel kulturmark, og som tilrettelegger for økt biologisk mangfold.

Tiltak for å fremme biologisk mangfold i skog og utmark omfattes bare dersom den aktuelle lokaliteten er gammel kulturmark. Dette kan for eksempel være utslåtter eller seterområder som ikke lenger er i drift.

3.3 Kulturmiljøer og kulturminner

Prioriterte tiltak

- Tilskudd til mindre driftstiltak på setrer med mjølkeproduksjon
- Tilskudd til verneverdige bygninger

Kommentarer:

Mindre driftstiltak på setrer med mjølkeproduksjon kan for eksempel være strømforsyning, mjølkeanlegg, mindre påbygg, gjødsellager, gjødseloppsamling og andre tiltak.

Alle kulturminner fra før 1537, bygninger fra før 1650 og samiske kulturminner eldre enn 100 år er automatisk fredet. Andre kulturminner og kulturmiljøer kan fredes ved spesielt vedtak. Verneverdig bygning er arkitektonisk eller kulturhistorisk verdifull bygning som ikke er fredet, men som likevel bør bevares etter antikvariske metoder og prinsipper.

Eksempler på kulturminner i tilknytning til jordbrukslandskapet:

- alle slags bygninger på gårdstun og i inn- og utmark, fra våningshus og driftsbygninger til utløe, koier og kvernhaus, seterbuer, lynnbu/vinterstue, frittstående kalv- / geithus, staller, smier m.v.
- boplasser, hustuffer og ruiner, gårdshauger, gravhauger og- røyser, helleristninger, offersteder,
- rydningsrøyser, veiter/vanningsanlegg, bakkemurer, terrasseringer, tre- og steingjerder, elveforbygninger,
- gamle stier og råk, klopper, vad, tre- og steinbruer, geiler/fegater,
- jakt-, fiske- og fangstinnretninger, jernvinneplasser, kull- og tjæremiler, fløtningsdammer,
- bygdeborger, varder.

Eksempler på kulturmiljøer i jordbrukslandskapet:

- gårdstun, seteranlegg, en samling gravhauger, naustmiljø.

Kulturminner og kulturmiljøer, som er fredet etter lov om kulturminner, skal behandles særskilt. Regional kulturminneforvaltning må kontaktes ved for eksempel istandsetting av freda bygning eller skjøtsel omkring en automatisk freda gravhaug, dersom dette går ut over tradisjonell bruk av området til slått eller beiting.

Alle tiltak som gjelder kulturminner og kulturmiljøer bør gjennomføres etter prinsipper som kulturminneforvaltningen legger til grunn. Dette er blant annet:

- Bevare mest mulig av kulturminnets opprinnelige elementer eller kulturmiljøets egenart og helhet.
- Foreta så få forandringer som mulig, reparasjoner fremfor hel utskifting. Tiltaket skal ikke først og fremst bidra til å forskjønne objektet, det handler mer om å reparere og å sikre/stabilisere ved at det foretas så lite forandringer som mulig.
- Bruke tradisjonelle, stedegne materialer, håndverksteknikker og farger.

Tilskuddsordningen er ikke ment å være finansieringskilde for privat bolig eller hytte. Forskriften åpner likevel for at det kan gis tilskudd også til disse husene, men da til utvendige påkostninger som er viktige for å opprettholde et helhetlig gardsmiljø.

Det gis ikke tilskudd til standardheving, tekniske installasjoner eller tilbygg (gjelder ikke mindre driftstiltak på setrer med mjølkeproduksjon).

Alle bygninger blir i utgangspunktet vurdert av kommunens saksbehandlere. I visse tilfelle kan det også være hensiktsmessig og nødvendig å kontakte Gudbrandsdalsmuseene. Dette for å

sikre at restaureringen blir gjennomført etter antikvariske metoder og prinsipper. Det kan gis tilskudd til utvendig restaurering (bygningsskroppen).

Vilkår:

Restaureringen/reparasjonen skal gjennomføres etter planer som ligger til grunn for søknaden og etter antikvariske metoder og prinsipper, (eks. bruk av høvla panel, beholde originale vinduer, tradisjonell takteking, beholde umalte flater ubehandlet).

3.4 Friluftsliv og tilgjengelighet

Prioriterte tiltak

- Tilskudd til opparbeiding/vedlikehold av turstier og gamle ferdselsveger

Tilrettelegger for større tilgjengelighet og opplevelser i landskapet, og som holder verdifulle områder åpne.

3.5 Avrenning til vassdrag

Prioriterte tiltak

- Tilskudd til utbedring og etablering av hydrotekniske anlegg, spesielt i områder med lange hellingslengder.
- Tilskudd til etablering av fangdammer.
- Tilskudd til etablering av gjødsellager i tilknytning til fjellareal.

Det kan gis tilskudd til tiltak for å redusere risikoen for erosjon på jordbruksarealer og i vannløp, som reduserer avrenning av næringsstoffer fra jordbruksarealer eller som reduserer forurensende utslipp fra jordbruket til jord, luft og vann.

3.6 Tilskudd

Forskriften åpner for inntil 70 % tilskudd av godkjent kostnadsoverslag for alle tiltak i kulturlandskapet. For særskilte tiltak for å ivareta biologisk mangfold, kan det ytes tilskudd med inntil 100 % av godkjent kostnadsoverslag.

I kommunene Ringebu og Sør-Fron legges det opp til følgende tilskuddsatser:

- For skjøtsel av kulturlandskap (3.1) og biologisk mangfold (3.2) gis det tilskudd med inntil 60 % av godkjent kostnadsoverslag, innen rammen av budsjett.
- For kulturmiljøer og kulturminner (3.3) gis det tilskudd med inntil 50 % av godkjent kostnadsoverslag, innen rammen av budsjett.
- For friluftsliv og tilgjengelighet (3.4) gis det inntil 60 % tilskudd av godkjent kostnadsoverslag for enkelttiltak og inntil 50 % av godkjent kostnadsoverslag for fellestiltak.
- For avrenning til vassdrag (3.5) gis det inntil 50 % tilskudd av godkjent kostnadsoverslag, innen rammen av budsjett.

Grunnlaget for tilskudd er godkjent kostnadsoverslag for det planlagte tiltaket. I tilskuddsgrunnlaget kan tas med alle kostnader med gjennomføring av tiltaket, dvs materialkostnader, arbeidskostnader inkludert egen arbeidsinnsats, og kostnader med utarbeiding av nødvendige planer.

Det gis normalt ikke tilskudd til maskiner eller annet løst teknisk utstyr.

4. VILKÅR OG PRIORITERINGSKRITERIER

Aktuelle søkergrupper er:

1. Foretak eller eiere som driver og/eller eier en landbrukseiendom.
2. Enhver som er registrert i Enhetsregisteret og som har fått tillatelse av landbrukseiendommens eier til gjennomføring av aktuelle prosjekt/tiltak.

Den første søkergruppen gjelder de som er berettiget produksjonstilskudd (jordbruksforetak) og de som eier eller driver en landbrukseiendom og som ikke er berettiget produksjonstilskudd. Dersom søkeren ikke eier eiendommen tiltaket skal gjennomføres på, må søker ha tillatelse fra eieren til å gjennomføre tiltaket.

Den andre gruppen søkere gjelder lag/foreninger registrert i enhetsregisteret, som gjennomfører prosjekt/tiltak i fellesskap.

Enhetsregisteret:

Alle som søker om tilskudd skal være registrert i Enhetsregisteret. Unntatt fra dette er eiere av landbrukseiendom som ikke har et registrert jordbruksforetak. Disse kan benytte fødselsnummer.

I Enhetsregisteret skal det være registrert hvem av deltakerne som kan handle på vegne av laget/foreningen. Det vil være opp til deltakerne/partene i et registrert foretak/forening hvordan de løser de innbyrdes forpliktelsene.

Offentlig eier/driver av landbrukseiendom:

For landbrukseiendommer der det offentlige eier og driver eiendommen, kan det ikke gis tilskudd etter denne forskriften. I særskilte tilfeller, for eksempel der den offentlige eide landbrukseiendommen er interessant i et større prosjekt/tiltak, kan likevel den offentlige eiendommen være deltaker. Dersom tiltaket gjelder offentlig eiendom, eller del av offentlig eiendom som blir leid eller forpaktet bort, kan leier eller forpakter motta tilskudd etter denne forskriften.

Prosjekt/tiltak som allerede er påbegynt eller utført:

- Av hensyn til planlegging og prioritering av bruk av midlene, gis det ikke tilskudd til prosjekt/tiltak som allerede er påbegynt eller utført.
- Det er ikke anledning til å søke om ekstra midler, dersom kostnaden blir høyere enn godkjent kostnadsoverslag i opprinnelig søknad.

Prioriteringskriterier:

1. Søker som driver aktiv jordbruksproduksjon og søker produksjonstilskudd.
2. Søkere som tidligere ikke har fått midler, kan prioriteres foran de som har fått støtte tidligere.
3. SMIL tiltak som i neste omgang legger til rette for næringsmessig produksjon i landbruket, kan prioriteres.
4. SMIL-prosjekter som ikke er ferdigstilt, skal avsluttes før evt. ny søknad kan fremmes.

5. SØKNADSBEHANDLING

Søknadsfrist: 15. mars.

Søknadsskjema som skal brukes av alle søkere: **SLF-430**

Følgende skal være med i søknaden:

- Oversiktskart, som viser beliggenhet i kommunen.
- Detalkart, f.eks. fra gardskart, som viser arealer, viktige elementer i landskapet og plassering av det aktuelle tiltaket.
- Fotografier/tegninger, som viser arealer, bygninger, bygningsmiljøer og/eller objekter som det søkes tilskudd til.
- Miljøplan trinn 2 (skal være med for foretak som mottar produksjonstilskudd i jordbruket), (kopi av kart til trinn 1 skal også være med),
- Dokumentasjon av fredningsstatus etter naturvernloven og kulturminneloven,
- Alle tiltak må vedlegges kostnadsoverslag.
- For bygninger: kostnadsoverslag fra bygningskyndig, beskrivelse av bygning og eventuell bygningsskade, nåværende og framtidig bruk, samt eventuell omtale av verneverdi.
- Skriftlig godkjenning/avtale fra grunneier (gjelder søkere som ikke eier landbrukseiendom), leieavtale.
- Skriftlig godkjenning fra aktuelle grunneiere (gjelder lag eller organisasjoner som ikke innbefatter alle berørte grunneiere i et prosjekt), vise til plan og bygningsloven.
- Avtale om gjennomføring av fellestiltak.
- Skriftlig godkjenning fra berørte naboer før igangsetting av tiltak.

Egen sjekklister for vedlegg til søknaden gis ut til aktuelle søkere.

Undertegning av søknad:

- Søknad om tilskudd til spesielle miljøtiltak på landbrukseiendom skal undertegnes av eieren eller andre som har hjemmel til å gjennomføre tiltaket (med skriftlig samtykke fra grunneieren).

Merverdiavgift:

Dersom tilskuddsmottaker ikke har fradragsrett for inngående merverdiavgift, kan merverdiavgift inngå i tilskuddsgrunnlaget (kostnadsoverslaget).

Timesatser:

Midt-Gudbrandsdal Landbrukskontor (MGL) samkjører timesatser til bruk i kostnadsberegningene. Disse satsene vil bli regulert ved behov. Skjema med timesatser gis ut til aktuelle søkere.

Behandlingstid:

Vise til forvaltningsloven og utsending av foreløpig svar.

Tilskuddsbrev:

Tilsagn om tilskuddsbeløp på grunnlag av innvilget søknad skal bekreftes med et tilskuddsbrev. Tilskuddsbrev til søkeren med eventuelle vedlegg, skal beskrive:

1. Formål og hva slags tiltak tilskuddet forutsettes benyttet til.
2. Tilskuddsbeløp.
3. Utbetalingsordning. Div. skjema til bruk i forbindelse med utbetaling av tilskudd, blir sendt med i tildelingsbrevet.
4. Frist for gjennomføring av tiltaket. Fristen er 3 år fra tilskuddet ble innvilget og denne fristen skal stå i vedtaket. For mindre og enklere prosjekt/tiltak kan det være hensiktsmessig å fastsette kortere frist. Fristen kan etter søknad forlenges med inntil 2 år slik at maksimal arbeidsfrist blir 5 år fra innvilgingstidspunktet.
5. Krav til rapportering.
6. Godkjent sluttregnskap skal foreligge.
7. Kontrolltiltak som kan bli iverksatt, med henvisning til § 9 i forskriften.
8. Mulige reaksjonsformer dersom forutsetningene for tilskuddet ikke oppfylles.
9. Opplysning om klageadgang.

I tilskuddsbrevet bør det gjøres oppmerksom på at innvilging av tilskudd ikke innebærer at tiltaket er godkjent i forhold til annet regelverk og at det derfor er viktig at søker før gjennomføring av tiltaket, gjør seg kjent med aktuelle bestemmelser i lover og forskrifter. Dette kan for eksempel være i tilknytning til plan- og bygningsloven, kulturminneloven og naturmangfoldsloven.

Det er ellers aktuelt å sette krav til arbeidsutførelse og vedlikehold.

6. UTBETALING

Før kommunen kan anvise utbetaling av tilskudd, må det foreligge skriftlig anmodning om utbetaling fra søkeren.

Minst 25 % av tilskuddet skal imidlertid holdes tilbake inntil arbeidet er fullført og sluttregnskapet er godkjent av kommunen. Deler av tilskuddet til prosjekter kan utbetales som forskudd. Tilskuddet utbetales av Fylkesmannen.

7. OMGJØRING, TILBAKEBETALING OG MOTREGNING

Kommunen har ansvar for å føre tilsyn med at vilkårene for tilskuddet blir overholdt. Dersom prosjektet/tiltaket ikke blir gjennomført innen fastsatt arbeidsfrist, eller ikke blir gjennomført som forutsatt ved innvilgingen, skal kommunen vurdere å fatte vedtak om omgjøring av vedtak om innvilget tilskudd. Kommunen skal vurdere om utbetalt tilskudd skal kreves tilbakebetalt.

Før kommunen treffer vedtak etter denne bestemmelsen, skal tilskuddsmottaker varsles og gis anledning til å uttale seg innen en nærmere angitt frist, jf. forvaltningsloven § 16.